

Παρηγία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Ε΄ • ΤΕΥΧΟΣ 20^ο • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Περιοδικόν

ΠΑΡΡΗΓΙΑ

Τριμηνιαία Ἑκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἐνημερώσεως

Ὅκτώβριος-Δεκέμβριος
ΕΤΟΣ Ε' - ΤΕΥΧΟΣ 20^ο

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ.κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Τερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης
Πρωτ. Σταῦρος Κολιούσης
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΛΗΣ
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Σπυρίδων Κιοσσές

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσίδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικόν Παρρησία
Τερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνῆς

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφείον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἐναντι Πανεπιστημιουπόλεως
691 00 Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 31332
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

01.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2018

«Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται,
Χριστὸς ἐτέχθη ἐκ τῆς Παρθένου»

03.

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ
στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ τέχνη
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας
Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς
Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

06.

Λαϊκὰ λατρευτικὰ τοῦ Νοεμβρίου
Μ. Γ. Βαρβούνης
Καθηγητὴς Λαογραφίας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

12.

«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτης
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης,
Ἱεροκλήρυκας Ἱ. Μ. Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

ΧΡΙΣΤΟΓΕΝΝΑ 2018

«Τὰ σύμπαντα σήμερον
χαρᾶς πληροῦνται,
Χριστὸς ἐτέχθη
ἐκ τῆς Παρθένου»

Ὅλο τὸ μυστήριον τῆς ἀμωμήτου Ὁρθοδόξου πίστεώς μας συνοψίζεται στὸ ἐξαιρετικὸ γεγονός που εὐαγγελίζεται στὸν κόσμον ἡ Καινὴ Διαθήκη ὅτι: «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί» (Α΄ Τιμόθ. 3,16). Ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος. Ὅλα τὰ δικά Του, ἔγιναν δικά μας. Ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος Θεός.

Ἀπὸ τὴ στιγμή που ἐνανθρώπησε ὁ Θεός, στὸ πρόσωπο κάθε ἀνθρώπου μπορούμε νὰ ἀτενίζουμε τὸν Θεάνθρωπο. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ σαρκώνεται διαρκῶς μέσα στὴν ἱστορία, στὸν κάθε ἄνθρωπο.

Ὁ Θεὸς χωρὶς νὰ χάσει αὐτὸ που ἦταν, δηλαδὴ τὴν θεότητα, ἔλαβε αὐτὸ που δὲν ἦταν, δηλαδὴ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἔτσι ὡς τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, δηλαδὴ ὡς Θεάνθρωπος, πραγματοποιί-

ησε τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Οἱ δωρεές τοῦ Θεοῦ που ἀποκτήθηκαν μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι μεγαλύτερες ἀπ' ὅ,τι ἔχασε ὁ γενάρχης Ἀδὰμ διὰ τῆς πτώσεως, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἔπρεπε νὰ κατορθώσει στὸν παράδεισο διὰ τῆς τηρήσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Ὅ,τι λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἔχασε μὲ τὴν πώση του, ὁ Θεάνθρωπος τοῦ χάρισε μὲ τὸ λυτρωτικὸ του ἔργο. Ἐγίνε τὸ ἀντίδοτο γιὰ νὰ θεραπευθεῖ ἡ ἀσθένεια τῆς ἀμαρτίας, ἡ πύλη διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος περνᾷ ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς ἀμαρτίας στὴ ζωὴ τῆς χάριτος, ἀπὸ τὴν πώση στὴ νίκη, ἀπὸ τὴ φθορὰ στὴν ἀφθαρσία.

Κατὰ τὴ διδασκαλία τῶν πατέρων τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας πραγματώνεται σύμφωνα μὲ τὸν νόμο που ὀρίζει ὅτι τὸ ὅμοιο μὲ τὸ ὅμοιο ἀνακαθαίρεται (Γρηγ. Θεολόγου, Λόγος 38, 9, PG 36, 633C). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος

ἀμάρτησε, ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ τελέσει τὸ ἔργο τῆς λύτρωσης ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. "Ένας ἀπλὸς ἄνθρωπος ἦταν ἀδύνατον νὰ τὸ πράξει αὐτό, γιατί θὰ ἦταν ἀδύνατον αὐτὸς ποὺ ἦταν ἔνοχος γιὰ τὴν ἁμαρτία νὰ χαρίσει τὴν ἄφεση.

Ἐνανθρώπησε λοιπὸν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καί, ἀφοῦ ἔγινε τέλειος καὶ ἀληθινὸς ἄνθρωπος, ἦλθε στὴ γῆ ὡς Θε-
 ἄνθρωπος, ὥστε «τὸ ὅμοιο μὲ τὸ ὅμοιο νὰ ἐπανακτήσει», δηλαδὴ νὰ σώσει. Τὸ θεανθρώπινο ὄνομά Του, Ἰησοῦς, σημαίνει Σωτήρας. Σωτήρας ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀπὸ τὸν θάνατο. Ἔσωσε, λύτρωσε τὸν ἄνθρωπο ἐλευθερώνοντάς τον ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ποὺ τοῦ κληροδότησε ὁ Ἀδὰμ μὲ τὴν παρακοή, καὶ τοῦ χάρισε ἐκεῖνο ποὺ ὁ Ἀδὰμ τοῦ στέρνεσε μὲ τὴν πτώση του, τὸν παράδεισο.

Ἄν μὲ τὴν παρακοή ὁ ἄνθρωπος ἔγινε ἀπὸ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δοῦλος τῆς ἁμαρτί-

ας, σημαίνει ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔχασε εἶναι ἡ ἐλευθερία. Ὁ Χριστὸς μᾶς τὴν χάρισε διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του.

Ποιά ὁμως εἶναι ἡ ἐλευθερία ἡ Χριστὸς ἡμᾶς ἡλευθέρωσεν (Γαλ. 5,1) ποὺ ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος; Ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία δὲν εἶναι δικαιώματα ἀλλὰ καθήκοντα. Ὁ πρῶτος Ἀδὰμ, διεκδικώντας δικαίωμα, ἄρπαξε γιὰ νὰ χορτάσει καὶ βρῆκε τὸν θάνατο. Ὁ νέος Ἀδὰμ, ὁ Χριστός, οὐκ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών... γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου... (Φιλ. 2, 6-8). Ὁ κόσμος καὶ ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου προβάλλουν τὸ ἀτομικὸ δικαίωμα. Ὁ Χριστὸς διδάσκει τὸ χαρισματικὸ καθῆκον. Γι' αὐτὸ εἶναι πηγὴ ζωῆς καὶ ζωῆς χορηγός. Ὃταν ὁ ἄνθρωπος βιώνει τὴν κατὰ Χριστὸν ἐλευθερία αἰσθάνεται μέσα του μιὰ πληρότητα ποὺ τὸν προκαλεῖ μὲ εὐγνωμοσύνη νὰ ἀναφωνήσει στὸν Κύριό του: τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν; (Ψαλμ. 116,3), ὥστε ἀπὸ τὰ ἐμπορευματοποιημένα, ὑλιστικὰ Χριστοῦγεννα ποὺ κυριαρχοῦν στὸν κόσμο μας νὰ ἀναζητήσουμε τὰ ἀληθινά.

Γιὰ νὰ ἀπολαύσουμε τὴ δωρεὰ τῆς ἐν Χριστῷ υἰοθεσίας, ἃς ἀποτινάξουμε τὴν τυραννία τοῦ ἰδίου θελήματος, ὁδηγώντας τὸν βηματισμό μας στὴ φάτνη τῶν ἀλόγων ὅπου ἀνεκλίθη γιὰ τὴ σωτηρία μας ὁ νηπιῆσας Χριστὸς μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία (Πράξ. 4,12).

Εὐλογημένα Χριστοῦγεννα!

Διάπυρος πρὸς τὸν Νηπιάσαντα Κύριον

Ἰησοῦν εὐχέτης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ τέχνη

Γεώργιος Χρ. Τσιγάρas
Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς
Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Ἡ ἀπαρχὴ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀποδόθηκε στὴν τέχνη τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὴν παράσταση τῆς Γέννησης τοῦ Χριστοῦ. Στὴ σύνθεση αὐτὴ ἀπεικονίζεται τὸ γεγονός τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, φανερώνεται μὲ ὁρατὸ καὶ χειροπιαστὸ τρόπο ἡ θεία καὶ ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ (Θεάνθρωπος) καὶ παράλληλα φανερώνεται ἡ ἐπενέργεια τοῦ καταλυτικοῦ αὐτοῦ γεγονότος σ' ὁλόκληρη τὴν Κτίση, στὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Πηγὴ τῆς λατρευτικῆς εἰκόνας τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὸ κοντάκιο τῆς ἑορτῆς «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει. Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι, Μάγοι δὲ μετὰ Ἀστέρως ὁδοιποροῦσιν. Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη Παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων ὑπάρχων Θεός».

Οἱ ζωγράφοι, ἀκολουθώντας τὸ ὕμνο-λογικὸ κείμενο, τοποθετοῦν στὸ κέντρο τῆς

σύνθεσης, μέσα στὸ σπήλαιο καὶ σὲ μιὰ φάτνη, τὸ σπαργανωμένο Παιδίον. Εἶναι ὁ κενωθεὶς Θεὸς ποὺ ἔλαβε τὴ μορφή δούλου καὶ γεννήθηκε ὡς ταπεινὸς ἄνθρωπος. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ἡ σωτηριολογικὴ σημασία τῆς ἔλευσης τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον ἀποδίδεται καλλιτεχνικὰ καὶ μὲ τὴν ἐξῆς λεπτομέρεια: Σὲ ὀρισμένες παραστάσεις ἡ φάτνη ἀπεικονίζεται στὸν τύπο μιᾶς μαρμάρινης σαρκοφάγου, ἀκριβῶς γιὰ νὰ προεικονίσει τὴ Σταύρωση καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ προεικονίσει τὴ σημασία τοῦ Πάθους Του γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Κοντὰ στὸν νεογέννητο Χριστὸ παριστάνεται «ἀνακεκλιμένη», ξαπλωμένη πάνω σὲ στρῶμα, ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ νέα Εὐα. Οἱ διαφοροποιήσεις ποὺ παρατηροῦνται στὴ στάση τῆς Θεοτόκου ἀντικατοπτρίζουν καὶ ἀνάλογες δογματικὲς θέσεις. Ἔτσι, μὲ τὴν ἀνακεκλιμένην στάση τῆς Παναγίας δηλώνεται ὅτι γεννήθηκε χωρὶς ὠδίνες καὶ τονίζεται ἡ θεία φύση τοῦ Χριστοῦ. Μὲ αὐτὸν τὸν εἰκαστικὸ τρόπο ἀπαντᾷ ἡ Ἐκκλησία στὶς αἰρετικὲς δοξασίες τῶν Νεστοριανῶν. Παράλληλα,

ή συνηθισμένη αυτή στάση της ανακεκλιμένης, της ξαπλωμένης Θεοτόκου, με την όποια τονίζεται ή κόπωση της Παρθένου

Μαρίας από τόν τοκετό, απεικονίζει την πίστη της Έκκλησίας ότι πραγματοποιήθηκε ένας τοκετός, συνεπώς ό Χριστός

ἦταν καὶ τέλειος ἄνθρωπος. Τὸν 16^ο αἰώνα οἱ Κρητικοὶ ζωγράφοι, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴ δυτικὴ εἰκονογραφία, εἰκονίζουν τὴν Παναγία γονατιστὴ μέσα στὸ σπήλαιο, ἐνῶ ἀπὸ τὸν 18^ο αἰώνα τοποθετεῖται στὸ σπήλαιο καὶ ὁ μνήστωρ Ἰωσήφ ποὺ παριστάνεται ἀντικρυστὰ καὶ στὴν ἴδια στάση μὲ τὴν Παναγία. Ἡ παράσταση δηλώνει ὅτι ἡ σάρκωση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἓνα ἀπόλυτα πραγματικὸ γεγονός καὶ ὄχι φανταστικόν. Τὰ ζῶα ἀπεικονίζονται κοντὰ στὸν Χριστό καί, παρόλο ποὺ δὲν ἀναφέρονται στὰ Εὐαγγέλια, δηλώνουν μιὰ πρακτικὴ λειτουργία. Τὸν ὄνο χρησιμοποιοῖσε ἡ Θεοτόκος γιὰ τὴ μεταφορὰ τῆς καὶ τὸν βοῦν εἶχε φέρει μαζί του ὁ Ἰωσήφ.

Γύρω ἀπὸ τὸ σπήλαιο παριστάνονται ὀρισμένες λεπτομέρειες μὲ τὶς ὁποῖες συμπληρῶνται τὸ σημαντικὸ αὐτὸ γεγονός τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας. Οἱ ἄγγελοι ὑμνολογοῦν καὶ δοξάζουν τὸν Θεὸ γιὰ τὴν ἐπέμβασή του στὴν Ἱστορία, γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ταυτόχρονα ἀναγγέλουν τὸ γεγονὸς στοὺς ποιμένες. Δὲν εἶναι τυχαία ἡ ἐπιλογὴ τῶν ποιμένων νὰ εἶναι οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ποὺ θὰ μάθουν τὸ χαρμόσυνο καὶ σωτηριολογικὸ γεγονὸς τῆς Γέννησης τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ποιμένες εἶναι ἄνθρωποι ἀπλοὶ καὶ ὁ τρόπος ἐπικοινωνίας τους μὲ τὸν Θεὸ εἶναι ἄμεσος καὶ χωρὶς λογικὲς διεργασίες, εἶναι δεκτικοὶ τοῦ θαυμαστοῦ γεγονότος ἀπὸ τὸν ἄγγελο. Οἱ πεπαιδευμένοι Μάγοι χρειάζονται τὴν ὁδοιπορία γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸν στόχο τους. Χρειάζονται τὴν καθοδήγηση τοῦ ἀστέρος γιὰ νὰ φθάσουν στὴ Βηθλεέμ, στὸ Μυστήριον, στὸ Θαῦμα. Στὴν ἐκκλησιαστικὴ τέχνη τὸ ἄστρο τῆς Βηθλεέμ εἰκονίζεται νὰ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ ἐπάνω ἄκρο τῆς παράστασης καὶ νὰ ἀφήνει μιὰ ἀκτίνα ἡ ὁποία καταλήγει ἐπάνω στὸ σπήλαιο. Ἡ ἀπεικόνιση αὐτὴ δηλώνει, μὲ συμβολικὸ βέβαια τρόπο,

ὅτι τὸ ἄστρο δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα φυσικὸ φαινόμενο, ἀλλὰ μαρτυρεῖ ὅτι τὸ Παιδίον γεννήθηκε μὲν στὴ γῆ, προέρχεται δὲ ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ποὺ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ Κόσμου ἔνωσε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ.

Προστίθενται ἐπίσης καὶ δύο σκηνές στὸ κάτω μέρος τῆς παράστασης ποὺ δὲν ἀναφέρονται στὸ κοντάκιον. Συνήθως, στὰ κάτω ἄριστερὸ ἄκρο τῆς σύνθεσης εἰκονογραφεῖται ὁ μνήστωρ Ἰωσήφ νὰ κάθεται σὲ βράχο καὶ γεμάτος ἀπορία καὶ θαυμασμὸ νὰ συνομιλεῖ μὲ ἓναν ἀπὸ τοὺς βοσκούς. Πολλοὶ θεωροῦν ὅτι μὲ τὴ μορφή τοῦ βοσκοῦ ἀποδίδεται ὁ Διάβολος ποὺ πειράζει τὸν Ἰωσήφ. Σὲ κάθε περίπτωση, πάντως, εἶναι ὁ «διαφορῶν Ἰωσήφ», ποὺ δὲν ἀπεικονίζεται μαζί μὲ τὰ κεντρικὰ πρόσωπα τοῦ γεγονότος, δηλαδὴ τὸ Παιδίον καὶ τὴ μητέρα του, ἀκριβῶς γιὰ νὰ τονιστεῖ ὅτι δὲν σχετίζεται μὲ τὸ γεγονός. Ἀντιλαμβάνεται ὁ Ἰωσήφ ὅτι δὲν εἶναι ὁ πατέρας τοῦ Θείου Βρέφους, ἀπορεῖ καὶ ταυτοχρόνως θαυμάζει. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀποδίδονται εἰκαστικὰ σχετικὰ λειτουργικὰ-ὑμνολογικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴν ἀπορία του καὶ στὴ δύσκολη ψυχολογικὴ του κατάσταση. Στὸ δεξιὸ ἄκρο τῆς σύνθεσης διακρίνεται ἡ σκηνὴ τοῦ Λουτροῦ τοῦ Θείου Βρέφους, μιὰ λεπτομέρεια ποὺ ἀποδίδει σχετικὴ διήγηση τοῦ ἀποκρύφου εὐαγγελίου τοῦ Ψευδο-Ματθαίου. Τὸ στοιχεῖο αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὴν πρακτικὴ τῶν τοκετῶν καὶ παριστάνεται μαζί μὲ τὰ παραπάνω εἰκονογραφικὰ στοιχεῖα ἀκριβῶς γιὰ νὰ τονιστεῖ ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ σαρκώθηκε, προσέλαβε δηλαδὴ καὶ τέλεια ἀνθρώπινη φύση γιὰ νὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ σωτηρία μας.

Λαϊκὰ λατρευτικὰ τοῦ Νοεμβρίου

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ
Καθηγητὴς Λαογραφίας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ὁ μήνας Νοέμβριος ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ καὶ «Ἀγιαντριᾶς», λόγῳ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα, μὲ τὴν ὁποία καὶ τελειώνει (30 Νοεμβρίου). Πρόκειται γιὰ μήνα μὲ ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὴν ἔθιμικὴ λαογραφία μας, ἀφοῦ τότε συντελοῦνται πολλὰ καὶ σπουδαῖες γεωργικὲς ἐργασίες, ἀλλὰ καὶ ἀρχίζει, ἀπὸ τὰ μέσα του, ἡ Σαρακοστὴ τῶν Χριστουγέννων, ἄρα καὶ ἡ προετοιμασία τῆς μεγάλης αὐτῆς χειμερινῆς γιορτῆς. Τὸν μήνα αὐτὸ ξεχωρίζουν, γιὰ τὰ λαϊκὰ ἔθιμα, οἱ γιορτὲς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (13 Νοεμβρίου) ἀλλὰ καὶ τοῦ ἁγίου Φιλίππου (14 Νοεμβρίου), ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ ἀρχίζει τὸ «σαρανταήμερο» τῶν Χριστουγέννων.

Ξεχωρίζει ἐπίσης ἡ ἐορτὴ τῶν **Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου** (21 Νοεμβρίου), μὲ τὸν γεωργικὸ χαρακτήρα της καὶ τὴν ἄμεση σχέση της μὲ τὴν σπορά, ποὺ ἀπὸ τὸν λαὸ μας λέγεται Παναγία Μισοσπορίτισσα, ἡ Πολυσπορίτισσα, ἡ Ἀρχισπει-

ρίστρα, ἡ Ἀποσοδεῖα, καὶ κατὰ τὴν ὁποία οἱ πιστοὶ προσφέρουν στοὺς ναοὺς ἐορταστικὲς πανσπερμίες. Ξεχωρίζουν ἀκόμη ἡ ἐορτὴ τῶν ἱαματικῶν ἁγίων Ἀναργύρων (1 Νοεμβρίου), τῶν Ταξιάρχων (8 Νοεμβρίου), μὲ τὸν ἀγγελτικὸ καὶ νεκρολατρικὸ χαρακτήρα της, καθὼς καὶ οἱ ἐορτὲς τοῦ νεοφανοῦς ἁγίου Νεκταρίου (9 Νοεμβρίου), τοῦ ἁγίου Μηνᾶ (11 Νοεμβρίου), τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος (12 Νοεμβρίου), τοῦ ἁγίου Πλάτωνος (18 Νοεμβρίου), τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης (25 Νοεμβρίου) καὶ τῶν ἁγίων Στυλιανοῦ καὶ Νίκωνος (26 Νοεμβρίου). Πρόκειται γιὰ γιορτὲς μὲ ἔντονο λατρευτικὸ ἀλλὰ καὶ μὲ εὐδιάκριτο κοινωνικὸ χαρακτήρα, καθὼς πολλοὶ γιορτάζουν τὶς ὀνομαστικὲς γιορτὲς τους, ποὺ προετοιμάζουν γιὰ τὸ κλίμα τῆς περιόδου τοῦ Δωδεκαμήνου.

Στὴ συνέχεια θὰ δοῦμε τὰ λαϊκὰ λατρευτικὰ ὀρισμένων ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες ἐορτὲς τοῦ μήνα: οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι (1 Νοεμβρίου), ὡς ἱατροὶ καὶ

Ἅγιοι Ἀνάργυροι

ἱαματικοὶ ἅγιοι, τιμῶνται ἰδιαίτέρως ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ λαό, ἀφοῦ μάλιστα ἡ ἀφιλοχρηματία τους εἶναι παροιμιώδης, καὶ τοὺς καθιστᾷ ἰδιαίτέρως συμπαθεῖς στοὺς καθημερινοὺς ἀνθρώπους, τοὺς φοβισμένους ἀπέναντι στὰ τυχόν προβλήματα υγείας. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἀναφέρουν –κατὰ κύριο λόγο τὸν Κοσμᾶ καὶ τὸν Δαμιανὸ– σὲ πολλὲς προσευχὲς καὶ θρησκευτικομαγικὲς τελετουργίες καὶ ἐπωδές, γιὰ τὴν θεραπεία διαφόρων ἀσθενειῶν. Ἄλλωστε, μαρτυρίες γιὰ ἀνάλογες λαϊκὲς προσφυγὲς ἔχουμε ἤδη ἀπὸ τὰ βυζαντινὰ χρόνια, ἀφοῦ ἄλλωστε θαυματουργικὲς ἰάσεις τοὺς ἀποδίδονται ἤδη στὰ ἀγιολογικὰ τους κείμενα, ποὺ διὰ τῆς χρήσης τους στὴ λατρεία καὶ διὰ τῆς ἀναγνώσεώς τους στοὺς ναοὺς

κατὰ τὶς ἀντίστοιχες πανηγύρεις, ἦταν προσιτὰ καὶ γνωστὰ στὸν λαό. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ πολλὰ νοσηλευτικὰ ἰδρύματα ἢ σύλλογοι ἐργαζομένων στὸν χώρῳ τῆς περίθαλψης ἔχουν τὴν ἐπωνυμία τους, καὶ στὸ ὄνομά τους τιμῶνται ἀρκετοὶ ναοὶ νοσοκομειακῶν ἰδρυμάτων ἀλλὰ καὶ ἐνοριῶν, σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Ἀρκετὰ ἀγίασματα εἶναι ἀφιερωμένα στοὺς Ἁγίους Ἀναργύρους, ὅπως ἐπίσης καὶ πάμπολλα ξωκλήσια καὶ παρεκκλήσια, ἐνῶ σὲ πολλὲς περιπτώσεις τελεῖται καὶ πανηγυρικὴ ζωοθυσία στὴ μνήμη τους. Μονές ἀφιερωμένες στοὺς Ἁγίους ὑπάρχουν, πλὴν ἄλλων τόπων, καὶ στὴ Χίῳ, στὴ Χαλκιδική, στὴν Καστοριά, στὴν Ἀργολίδα, στὴ Λακωνία καὶ στὴν Κύπρο. Στὴν Κέα, οἱ ἀσθενεῖς ποὺ ἐπι-

καλοῦνται τὴ βοήθειά τους τάζουν ἓνα ζῶο, τὸ ὁποῖο προσφέρουν στὴν ἑορτὴ τους γιὰ τὴν παρασκευὴ τοῦ κοινοῦ πανηγυρικοῦ γεύματος τῶν πανηγυριστῶν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὸ Νηοὶ τῆς Ἑδεσσας, ὅπου ὁμως οἱ ἐπίτροποι τοῦ ναοῦ μοιράζουν τὰ κομμάτια τῶν ζώων στὰ σπίτια, γιὰ νὰ μαγειρευτοῦν καὶ νὰ καταναλωθοῦν ἀπὸ κάθε οἰκογένεια ξεχωριστά. Συνηθίζουν ἐπίσης οἱ ἀσθενεῖς νὰ τάζουν λειτουργίες ἢ ἀρτοκλασίες στοὺς ἁγίους, ἀλλὰ καὶ νὰ ζώνουν ἑξωτερικὰ τρεῖς φορές τοὺς ναοὺς τους μὲ ἀγνὸ μελισσοκέρι, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴ βοήθειά τους.

Συνεχίζοντας λατρευτικὲς πρακτικὲς ποὺ συνδέονται μὲ τὴν ἀρχαία λατρεία τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σὲ πολλὲς ἑλληνικὲς περιοχὲς συνηθίζεται ἡ «ἐγκοίμηση» τῶν ἀσθενῶν σὲ ναοὺς τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, δηλαδὴ τὸ νὰ κοιμηθοῦν μία βραδιά μέσα στὸν ναό, μετὰ ἀπὸ προσευχὴ καὶ νηστεία, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ δοῦν σχετικὸ ὄνειρο, καὶ οἱ Ἅγιοι θὰ φροντίσουν νὰ τοὺς ἐμφανιστοῦν καὶ νὰ τοὺς θεραπεύσουν «κατ' ὄναρ». Πρόκειται γιὰ συνέχιση τῆς πανάρχαιας λατρευτικῆς καὶ θεραπευτικῆς πρακτικῆς τῆς «ἐγκοίμησης», ποὺ μαρτυρεῖται ἀπὸ διάφορες ἀρχαῖες πηγές.

Στὶς 9 Νοεμβρίου ἐορτάζεται ὁ νεοφανὴς καὶ θαυματουργὸς ἅγιος τοῦ 20^{οῦ} αἰῶνα, γόνος τῆς Σηλύβριας τῆς Θράκης, **Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως Νεκτάριος**, ὁ ὁποῖος ἔχει συνδεθεῖ μὲ τὴν Αἴγινα, ὅπου ἀσκήθηκε καὶ ἵδρυσε τὴ γυναικεῖα μονὴ τῆς Ἀγίας Τριάδος.

Ἡ λατρεία του, στενὰ συνδεμένη μὲ τὴν θαυματουργικὴ του παράδοση, οὐσιαστικὰ ἐξαπλώθηκε ἀπὸ τὸ 1953, μὲ τὴν

Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως Νεκτάριος

ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του, πρῶτα στὰ νησιὰ τοῦ Ἀργοσαρωνικοῦ, μετὰ στὸν Πειραιὰ καὶ στὴν Ἀθήνα, καὶ κατόπιν σὲ ὅλη τὴν χώρα καὶ στὸν ὀρθόδοξο κόσμο, μὲ τὴν ἵδρυση ἐνοριακῶν ναῶν, παρεκκλησιῶν καὶ μονῶν ἀφιερωμένων στὴ μνήμη του.

Τὸ λάδι ἀπὸ τὸ καντῆλι του καὶ τὸ χῶμα ἀπὸ τὸν τάφο του, ποὺ διατηρεῖται στὴν Αἴγινα, θεωροῦνται ἱαματικὰ καὶ ἀποτρεπτικὰ τῶν κακῶν, ἐνῶ τὸν τιμοῦν ἰδιαίτερως καὶ οἱ ναυτικοὶ ὡς βοηθὸ τους σὲ περιπτώσεις τρικυμιῶν καὶ θυελλῶν, δίνουν δὲ τὸ ὄνομά του σὲ πολλὰ

καράβια. Ἰδιαίτερως θεωρεῖται ἱαματικὸς ἅγιος σὲ περιπτώσεις καρκινοπαθῶν. Ἀποτελεῖ σημαντική περίπτωση γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς λατρείας νεοφανοῦς ἁγίου μὲ μεγάλη διάδοση, ποὺ στηρίζεται στὴ θαυματουργικὴ παράδοση ποὺ συνδέεται μὲ αὐτόν, καθὼς στὴ λαϊκὴ λατρεία ἅγιος ποὺ δὲν θαυματουργεῖ δὲν τιμᾶται ἰδιαίτερως. Συχνὴ εἶναι καὶ ἡ ὀνοματοδοσία ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου (Νεκτάριος, Νεκταρία), καθὼς πολλὲς μπτέρες μὲ προβλήματα τοκετοῦ τάζουν στὸν ἅγιο τὰ παιδιὰ τους, γιὰ νὰ ἔχουν τὴν ὑπερφυσικὴ του βοήθεια καὶ προστασία.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ **ἁγίου Φιλίππου** (14 Νοεμβρίου) ὀριοθετεῖ τὴν ἔναρξη τῆς Σαρακοστῆς τῶν Χριστουγέννων, ποὺ ἀρχίζει τὴν ἐπομένη, στίς 15 Νοεμβρίου, γι' αὐτὸ καὶ λέγεται «Μικρὴ Ἀποκριά». Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ ἡμέρα εἶναι ἐργασίμη, καθὼς οἱ γεωργικὲς ἐργασίες τῆς σπορᾶς βρίσκονται στὸ πλέον κρίσιμο σημεῖο τους. Κατὰ τὴν λαϊκὴ παράδοση ὁ ἅγιος Φίλιππος ἦταν γεωργός, καὶ ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ χωράφι ἔσφαξε τὸ βόδι του γιὰ νὰ ἀποκρέψει μὲ τὴν οἰογένειά του, παραβιάζοντας ἕναν πανάρχαιο ἐθιμικὸ κανόνα, ποὺ ὀρίζει νὰ μὴν τρώγεται τὸ βόδι ποὺ ἔχει ζευτεῖ σὲ ζυγὸ ὀργώματος.

Ὅμως ὁ Θεὸς τὸν συγχώρησε, καὶ τὴν ἐπομένη τὸ πρῶνι βρῆκε τὸ ζῶο ἀκέραιο στὸν στάβλο του, γιὰ νὰ συνεχίσει τὶς ἀγροτικὲς του ἐργασίες. Σὲ πολλὲς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδας συνήθιζαν παλαιότερα οἱ γεωργοὶ νὰ «ἀποκρέβουν» στὰ

Ἅγιος Στυλιανὸς

χωράφια, μὲ μακαρόνια σπιτικά ποὺ μαγεύουν καὶ μετέφεραν ἐκεῖ οἱ γυναῖκες τους.

Ὁ ἅγιος Στυλιανὸς ἐορτάζεται στίς 26 Νοεμβρίου, καὶ ἀπὸ παρετυμολογία τοῦ ὀνόματός του μὲ τὸ ρῆμα «στυλῶνω» θεωρεῖται προστάτης τῶν βρεφῶν, τὰ ὁποῖα στηρίζει καὶ στυλώνει, ὥστε νὰ ἐπιζήσουν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Γι' αὐτὸ καὶ στίς εἰκόνες παριστάνεται μὲ ἕνα σπαργανωμένο βρέφος στὰ χέρια, ἐνῶ πολλὰ σχετικὰ τάματα, κάποτε καὶ μὲ παραστάσεις βρεφῶν, κοσμοῦν τὶς εἰκόνες του. Λατρεύεται ἐπίσης ὡς ἱαμα-

τικὸς τῶν ἁρρωστων παιδιῶν καὶ τῶν ἀσθενικῶν ἐγκύων γυναικῶν. Συχνὰ κρεμοῦν τὶς εἰκόνες τοῦ κοντὰ στὶς κούνιες καὶ στὰ κρεβάτια τῶν βρεφῶν, ὡς φυλακτό. Σὲ πολλὲς δὲ περιοχὲς ἡ ἐορτὴ τοῦ ἀποτελεῖ αὐστηρὴ ἐθιμικὴ ἀργία γιὰ τὶς μπτέρες ποὺ ἔχουν μικρὰ παιδιά, ἀντιστοίχως δὲ δίνεται τὸ ὄνομά τοῦ σὲ πολλὰ ἀσθενικὰ παιδιά ἢ τάζουν οἱ γονεῖς νὰ ὀνομάσουν ἔτσι τὸ παιδί τους σὲ περιπτώσεις προβληματικῶν τοκετῶν καὶ ἐγκυμοσυνῶν. Θεωρεῖται, ἀκόμη, προστάτης ἅγιος τῶν παιδικῶν καὶ βρεφονηπιακῶν σταθμῶν.

Κέντρο τῆς νεοελληνικῆς τιμῆς στὸν **ἅγιο ἀπόστολο Ἀνδρέα** τὸν Πρωτόκλητο (30 Νοεμβρίου) ἀποτελεῖ ἡ Πάτρα, ἡ πόλη ὅπου μαρτύρησε καὶ ὅπου θησαυρίζεται μέρος τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ. Θεωρεῖται ἐπίσης ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ὁ πρῶτος ποὺ δίδαξε τὸν Χριστιανισμό στὸ Βυζάντιο, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐορτὴ τοῦ ἀποτελεῖ καὶ τὴν θρονικὴ ἐορτὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ ἐορτάζεται στὸ Φανάρι, στὸν πατριαρχικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μὲ ιδιαίτερη λαμπρότητα.

Ναοὶ τοῦ ὑπάρχουν σὲ πολλὲς ἐλληνικὲς περιοχὲς, καθὼς ἐορτάζεται καὶ ὡς προστάτης τοῦ Ναυπλίου, ἐνῶ στὴν κατεχόμενη ἀπὸ τοὺς Τούρκους Καραπασία τῆς Κύπρου ὑπάρχει τὸ ἱστορικὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα, ποὺ ἀπο-

Ἀπόστολος Ἀνδρέας

τελοῦσε παγκυριακὸ προσκύνημα. Σὲ ἀρκετὲς περιοχὲς μαρτυροῦνται ἀγίασματα τοῦ ἁγίου, ἀλλὰ καὶ ἄναμμα ἐθιμικῶν πυρῶν κατὰ τὴν ἐορτὴ τοῦ, ἀφοῦ ἀποτελεῖ διαβατήριο μετεωρολογικὸ ὁρόσημο: κατὰ τὴν λαϊκὴ δοξασία «ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἀντρίδς ἀντρίεῦει τὸ κρύο»,

πίστιν ποὺ ἐπισημαίνει αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν διαβατήριο χαρακτήρα.

Πανελλήνιο εἶναι τὸ ἔθιμο κατὰ τὴν ἐορτὴ τοῦ νὰ παρασκευάζουν ἐορταστικούς λουκουμάδες ἢ ἀνάλογες τηγανίτες, ποὺ πάντοτε τρώγονται μὲ ἄφθονο μέλι, καθὼς παλαιότερα πίστευαν ὅτι θὰ τρυποῦσε τὸ τηγάνι τῆς νοικοκυρᾶς ποὺ δὲν θὰ τοὺς ἐτοίμαζε γιὰ τὴν οἰκογένειά της. Ἀνάλογο ἔθιμο ὑπάρχει καὶ σὲ ἄλλους εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς τὴν ἴδια περίοδο, ποὺ συμβαδίζει καὶ μὲ τὴ νηστεία τῆς σαρακοστῆς τῶν Χριστουγέννων, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη ἀρχίσει, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τὶς «λαχανόπιτες», ποὺ παλαιότερα ἔφτιαχναν καὶ ἔστελναν στὸ ναό, γιὰ νὰ μοιραστοῦν στοὺς φτωχοὺς.

Στὴν Ἡπειρο, στὴ γιορτὴ τοῦ φτιάχνουν πολυσπόρια ἀπὸ καλαμπόκι, καὶ τὰ στέλνουν στὸ ναό γιὰ νὰ τὰ εὐλογῇ-σει ὁ ἱερέας, ἐνῶ στὴ Θράκη, στὴν Ἀκαρνανία καὶ στὴ Θεσσαλία, ὅλες κατεξοχὴν ἀγροτικὲς περιοχές, βράζουν πανηγυρικά κόλλυβα, μὲ σταφίδες καὶ ζάχαρη, ὀνομάζοντας τὴν ἀναίμακτη αὐτὴ προσφορὰ «ἀντραλοῦσα» ἢ «ἀντριλούσια». Πρόκειται φυσικὰ γιὰ μελιγίματα στοὺς χθόνιους καὶ γονιμοποιοὺς δαίμονες, σὲ μία κρίσιμη καὶ ὀριακὴ γιὰ τὴ σπορὰ καὶ τὸν κύκλο τῆς καλλιέργειας τῶν δημητριακῶν περίοδο, στὴν ὁποία ἐθιμικὰ κυριαρχεῖ ἡ προσπάθεια τῶν γεωργῶν νὰ ἐπιδράσουν εὐνοϊκὰ, μὲ συνειρμικὸ, συμβολικὸ καὶ μαγικὸ τρόπο, στὴν τύχη καὶ τὴν πορεία τῆς ἀναμενόμενης ἀνοιξιᾶτικης βλάστησης καὶ τῆς ποθούμενης καλοκαιρινῆς καρποφορίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Δ. Σ. Λουκάτος, *Τὰ Φθινοπωρινά*, Ἀθήνα 1982, σ. 122-190. Ὁ ἴδιος, «Ἀργαίαι καὶ ἅγιοι τιμωροί», *Ἑπετηρὶς*

Κέντρου Ἑρεῦνης Ἑλληνικῆς Λαογραφίας 20-21 (1967-1968), σ. 96. Μαρία Μπλίγκου-Μαρκαντώνη, *Ἅγιος Φίλιππος. Λαϊκὴ παράδοση καὶ λατρεία*, Ἀθῆναι 1978. Γ. Α. Ρήγας, *Σκιάθου λαϊκὸς πολιτισμὸς* 4, Θεσσαλονίκη 1970, σ. 400-402. D. S. Loukatos, *Religion populaire à Cephalonie*, Athens 1950, σ. 113-119. Δ. Πετροπουλος – Ἑρμ. Ἀνδρεάδης, *Ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ στὴν περιφέρεια Ἀκσεράϊ-Γκέλβερι*, Ἀθῆναι 1970, σ. 121-122. Ἡρ. Καραναστάσης, *Λαογραφικὰ της Κῶς*, Ἀθῆναι 1980, σ. 73-79. Εὺ. Φραγκάκι, *Συμβολὴ στὰ λαογραφικὰ της Κρήτης*, Ἀθῆναι 1949, σ. 89-90. Πᾶν. Νικήτας, *Τὸ λεσβιακὸ μνηολόγιο*, Μυτιλήνη 1953, σ. 145-146. Μ. Γ. Βαρβούνης, *Λαϊκὴ λατρεία καὶ θρησκευτικὴ συμπεριφορὰ τῶν κατοίκων τῆς Σάμου*, Ἀθῆνα 1992, σ. 100, 122, 132, 175. W. Puchner, «Der Himmelsrief des Heiligen Nektarios. Eine Notiz zur modernen Kultverbreitung», *Österreichische Zeitschrift für Volkskunde* 33/82 (1979), σ. 115-119. Ν. Γ. Κυριαζής, «Δημώδης κυπριακὴ ἱατρικὴ. Ἅγιοι θεράποντες», *Κυπριακὰ Χρονικὰ* 4 (1926), σ. 7-10. Ν. Κληρίδης, *Μοναστήρια στὴν Κύπρο*, Λευκωσία 1958 (β' ἔκδ.). Ἀθ. Ταρσοῦλη, *Κύπρος* 2, Ἀθῆναι 1963, σ. 69-74. Μ. Paraskevopoulou, *Recherches sur les traditions des fêtes religieuses populaires de Chypre*, Nicosie 1978. Γ. Α. Μέγας, *Ἑλληνικαὶ ἐορταὶ καὶ ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας*, Ἀθῆνα 1957. Στ. Ἡμελλος, «Ἀγίου Ἀνδρέα λαϊκὴ λατρεία», *Πελοποννησιακὰ* 19 (1991-1992), σ. 225-252 [=Ο ἴδιος, *Λαογραφικὰ* 3. Ποικίλα, Ἀθῆνα 1994, σ. 241-267]. Ὁ ἴδιος, «Ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας στὴ λαογραφία», *Λαογραφικὰ* 4. Ποικίλα, Ἀθῆνα 2003, σ. 215-224.

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης,
Ἱεροκῆρυκας Ἱ. Μ. Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

Πνευματικὴ κίνηση Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 2018

ΤΕΜΑΧΙΟΝ ΙΕΡΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΤΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΣΥΜΦΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΚΡΙΜΑΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὴν Δευτέρα 15 Ὀκτωβρίου στὸν Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας Κομοτηνῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ὑπεδέχθη τὸ ἱερὸν Λείψανον τοῦ Ἁγίου Λουκά, Ἀρχιεπισκόπου Συμφερουπόλεως καὶ Κριμαίας τοῦ ἱατροῦ καὶ ὁμολογητοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκόμισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Νεκτᾶριος.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Λουκά ἐπηκολούθησε δέσεις καὶ προσφώνησις τοῦ πα-

ρεπιδημοῦντος Ἱεράρχου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, ὅστις ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του διὰ τὴν προσγενομένην τιμὴν τῆς παρουσίας τοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος κ. Νεκταρίου, διατηροῦντος δεσμούς μετὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀπὸ παλαιῶν ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐλογίαν τῆς κομίσεως τοῦ χαριτοβρύτου ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ λαοφιλοῦς Ἁγίου Λουκά.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Νεκτάριος εὐχαρίστησε τὸν Μητροπολίτην μας γιὰ τὴν φιλοξενίαν καὶ ἀππύθυνε λόγον οἰκοδομῆς στὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Τὴν Κυριακὴ 21 Ὀκτωβρίου ὁ Μητροπολίτης μας ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς. Πρὶν τὴν ἀπόλυσιν τῆς Θείας Λειτουργίας ἐτέλεσε τὸ μνημόσυνον τῶν Ἐθνομαρτύρων Κληρικῶν πρὸς τιμὴν τῶν ὁποίων ὀπισθεν τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ ἐξονομασθέντος Ναοῦ ὑπάρχει μνημεῖον, ὅπου ἀνεπέμθη τρισάγιον πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἀδίκῳ θανάτῳ τελειωθέντων Κληρικῶν.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Τὴν Δευτέρα 22 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀγιασμοῦ στὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπου εὐχήθηκε ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν

ἐκπομπῶν καὶ ἀκολουθῶς εὐχαρίστησε τοὺς ἐθελοντὲς συνεργάτες τοῦ Σταθμοῦ, Κληρικοὺς καὶ Λαϊκοὺς, οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν, ὥστε νὰ ἐκπέμπεται ἡ «ἄλλη φωνή», ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας στὰ Ραδιοκύματα.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ

Τὴν ἀρχαία Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ἐτέλεσε τὴν Τρίτην 23 Ὀκτωβρίου ὁ Μητροπολίτης μας στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέλυσε τὸ παράγγελμα τοῦ Κυρίου: «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» καὶ τὴν καθοριστικὴ σημασία τῆς συμμετοχῆς τῶν πιστῶν στὰ Θεῖα Μυστήρια, καὶ ἀναφέρθηκε στὴν ἱστορικότητα τῆς ἀρχαιοπρεποῦς αὐτῆς Θείας Λειτουργίας.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀγιασμοῦ ἐτέλεσε τὴν Τετάρτη 24 Ὀκτωβρίου ὁ Μητροπο-

λίτης μας στὴν αἴθουσαν τοῦ Ἀμφιθέατρου τοῦ 1^{ου} Γυμνασίου Κομοτηνῆς, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τῆς Χορωδίας τοῦ Γραφείου Ἑσωτερικῆς καὶ Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ὁ Σεβασμιώτατος μετὰ τὸν ἀγιασμό ἐτόνισε τὴν ἀξίαν τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ Γραφείου, εὐχαρίστησε τὸν Χοροδιδάσκαλον κ. Γεώργιον Πενέτην, καὶ συνεχάρη τοὺς συμμετέχοντες σὲ αὐτήν.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ BYZANTINΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀγιασμοῦ ἐτέλεσε τὴν Τετάρτη 24 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων στὴν αἴθουσαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ναοῦ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς, πλαισιούμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, Καθηγητῶν καὶ Μαθητῶν τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως «ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ».

Ὁ Σεβασμιώτατος προσεφώνησε τοὺς παρισταμένους, ὅπου ἐπεσήμανε τὰ σχετικὰ μὲ τὴ λειτουργία της πλέον ὡς ἀναγνωρισμένου Νομικοῦ Προσώπου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

Η ΠΡΕΣΒΗΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ

Τὴν Πέμπτη 25 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας

καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ἐδέχθη στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὴν τιμητικὴν ἐπίσκεψιν τῆς Πρέσβως τῆς Αὐστραλίας ἐν Ἀθήναις κας Κέιτ Λόγκαν (Kate Logan). Ὁ Σεβασμιώτατος καλωσόρισε τὴν ἐπισκέπτριαν, τὴν ἐνημέρωσε γιὰ τὶς δράσεις καὶ τὶς πρωτοβουλίες τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἀκολουθῶς ἡ κα Πρέσβης εὐχαρίστησε τὸν Σεβασμιώτατο γιὰ τὴν ὑποδοχὴ καὶ ἐξέφρασε τὸν θαυμασμὸ της γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο τῆς Μητροπόλεως.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Οἱ μαθητὲς τῶν Α΄ καὶ Β΄ Βρεφονηπιακῶν Σταθμῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ» καὶ «ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ» μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Μητροπολίτου μας, Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν μνημονευθέντων Ἰδρυμάτων, εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν τὴν μὲν 25^{nv} Ὀκτωβρίου 2018 νὰ ξεναγηθοῦν στοὺς χώρους τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου τῆς 21^{ης} Τ.Θ. Ταξιαρχίας, τὴν δὲ 15^{nv} Νοεμβρίου 2018 νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ 4^ο Τάγ-

μα Έφοδιασμού (4^ο Τ.ΕΦ.), όπου παρνηκολούθησαν την διαδικασία παρασκευής ἄρτου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ Η ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940

Τὸ πρωτὶ τῆς Κυριακῆς, 28^{ης} Ὀκτωβρίου 2018, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ πρὸ τῆς ἐπισήμου Δοξολογίας τῆς Ἐθνικῆς ἐορτῆς ἐπὶ τῷ νικηφόρῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Βορείῳ Ἠπειρῷ πολέμῳ (1940) ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τὸν Πρόεδρον καὶ τὰ Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Μουσικοῦ Συνδέσμου Θεσσαλονικέων, καθὼς καὶ τὰ Μέλη τῆς

Χορωδίας μὲ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Χοράρχου κ. Σάββα Βρεττοῦ, ποὺ ἔψαλαν κατὰ τὴν πανηγυρικὴν Θείαν Λειτουργίαν. Ἀκολούθως, μετέβη μετὰ τῶν ἐπισήμων στὸ Ἡρῶν τῆς πόλεως ὅπου ἀνέπεμψε ἐπιμνημόσυνον δέσπιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως πεσόντων, καὶ παρνηκολούθησε τὴν παρέλασιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν Στρατιωτικῶν Τμημάτων.

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΔΟΚΙΜΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὴν Παρασκευὴν 9 Νοεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος προέστη τῆς ἀκολουθίας τῆς Ὁρκωμοσίας Δοκίμων Ἀστυφυλάκων τοῦ Τμήματος Δοκίμων Ἀστυφυλάκων Κομοτηνῆς. Μετὰ τὴν τελετὴν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων συνεχάρη τοὺς ὀρκισθέντας καὶ εὐχήθηκε καλὴν σταδιοδρομίαν μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ δέοντα πρὸς τὴν διοίκησιν.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΝΑΪΔΡΙΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΣΤΟΝ ΑΥΛΕΙΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ Α.Μ.Θ.

Τὴν Τετάρτη 5 Δεκεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος παρέστη καὶ εὐλόγησε τὴν τοποθέτησιν προκατασκευασμένου Ναϊδρίου ἐν ὀνόματι τῶν Τριῶν Παίδων, προστατῶν τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώμα-

τος, στὸν αὐλειὸν χώρον τῆς Περιφερειακῆς Πυροσβεστικῆς Διευθύνσεως Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχάρη τὸν Διοικητὴν τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπηρεσιῶν Α.Μ.Θ., Ἀρχιπύραρχον κ. Μάριον Ἀποστολίδην, διὰ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἐπικαλέστηκε τὴν χάριν τῶν Ἀγίων στοὺς ἐργαζομένους καὶ εἰς ἅπαν τὸ Πυροσβεστικὸν Σῶμα ὥστε νὰ ἀνταποκρίνονται πάντοτε ἐπιτυχῶς εἰς οἵανδήποτε ἀνάγκην ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

Τὴν Κυριακὴ 23 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στὸ Δημοτικὸ Περιφερειακὸ Θέατρο τοῦ Δήμου Κομοτηνῆς ἡ φετεινὴ ἐκδήλωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ἐν ὄψει τῶν ἐορτῶν τῆς Θείας Ἐπιφανείας. Νέοι ἀπὸ τὶς Ἑνοριακὲς Συνάξεις καὶ Στελέχη τῶν Κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐνσάρκωσαν κείμενα Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν καὶ συγκεκριμένα τὰ ἔργα: «Θανάσης Μέρτικας», τοῦ Κωστῆ Μπασιᾶ, «Χριστουγεννιάτικη νύχτα», τοῦ

Γρηγόριου Ξενόπουλου, «Θεῖον ὄραμα», τοῦ Ἀνδρέα Καρκαβίτσα, «Τὰ κάλαντα», τοῦ Στρατῆ Τοίρκα, καὶ «Ἡ καμπάνα τῆς Χριστουγεννιάτικης νύχτας», τοῦ Ἱ. Μ. Παναγιωτόπουλου.

Τὴν ἐκδήλωση κατέκλεισε ὁ Μητροπολίτης, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμόν του γιὰ τὴν ἀπογοα διοργανωθεῖσα ἐκδήλωση καὶ εὐχαρίστησε τὴν Πρόεδρο τῆς Δημοτικῆς Κοινωφελοῦς Ἐπιχειρήσεως Πολιτισμοῦ-Παιδείας-Ἀθλητισμοῦ τοῦ Δήμου Κομοτηνῆς, ὡς καὶ τὴν Πρόεδρο τοῦ Δημοτικοῦ Περιφερειακοῦ Θεάτρου, γιὰ τὴν εὐγενῶς παραχωρηθεῖσα

αἴθουσα, ἐν συνεχείᾳ τὸν καλλιτεχνικὸ ὑπεύθυνο κ. Θεόδωρο Βρουζέλη, τὶς Καθηγήτριες κ.κ. Ἑλένη Μαργαρίτη καὶ Ἐλισάβετ Γιαλαντζῆ γιὰ τὴν ἐπιμέλεια τῶν κειμένων, τὸν ἀφηγητὴ κ. Δημήτριο Προυσινούδη, καὶ τοὺς νέους ἐρμηνευτές: Χρῆστο Ἀραμπατζόγλου, Γεώργιο Κελεσίδη, Σοφία Κουκουρῆ, Μαρία Τσεκμέζογλου, Πασχάλη Γρηγοροῦδη, Ἀγγελὸ Καραγιάννη, Νικόλαο Ζουγανέα καὶ Μαρία Ἰωάννου, προέτρεψε δὲ

πάντες νὰ κρατήσουν στὶς καρδιές τους τὰ πολλαπλὰ μηνύματα τῆς ἐορτῆς καὶ νὰ ἔχουν τὴ χαρὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ ἀνάμεσά μας.

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ

Τὴν Δευτέρα 24 Δεκεμβρίου, παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων ἐδέχθη στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὴν ἐπίσκεψιν τῶν μελῶν τῆς Στρατιωτικῆς Μουσικῆς τῶν δύο Ταξιαρχιῶν, τῆς Φιλαρμονικῆς τῶν Δήμων, τοῦ Ἑργαστηρίου Παραδοσιακῶν Χορῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀλλὰ καὶ μελῶν Συλλόγων,

καθὼς καὶ πλήθους παιδιῶν ποὺ ἔσπευσαν νὰ ἀποδώσουν στὸν Ποιμενάρχη τους τὰ παραδοσιακὰ κάλαντα καὶ νὰ εὐχνηθοῦν ἀπὸ καρδίας.

Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, 24^{ης} Δεκεμβρίου 2018, ὁ Σεβασμιώτατος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς Δεσποτικῆς ἑορτῆς τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Τρύφωνος Κομοτηνῆς. Κατ' αὐτὴν ὡμίλησε ἐπικαίρως ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Πορφύριος Σοφός, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὴν θεολογίαν περὶ τοῦ φωτὸς τῆς γνώσεως.

Τὸ πρωῒ τῆς Τρίτης, 25^{ης} Δεκεμβρίου 2018, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε

στὸν Ἱερὸ Καθεδρικοὺς Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Κατόπιν, ἐπεσκέφθη ἀρχικῶς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Κομοτηνῆς «Σισμανόγλειον», ὅπου μετέφερε ἐγκάρδιες εὐχὲς ἀναρρώσεως εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἐνῶ πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Νοσοκομείου, τὴν Διευθύνουσα, τὸ ἱατρικὸ, νοσηλευτικὸ καὶ λοιπὸ προσωπικὸ ἐξέφρασε τὶς εὐχαριστίες διὰ τὴν προσφορὰν τους καὶ ἐν συνεχείᾳ μετέβη στὴ Μονάδα Φροντίδος Ἑλκικωμένων (Γηροκομεῖον) Κομοτηνῆς, ὅπου εὐχήθηκε καταλλήλως στοὺς ἀδελφούς μας τῆς τρίτης ἡλικίας.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΡΟΣΟΥ

Τὴν δεύτερη ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, ἑορτὴ τῆς Συνάξεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ἑνοριακὸ Ναὸ Προφήτου Ἡλιοῦ Πανδρόσου. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὁ Ποιμενάρχης μας μετέβη στὸ ἐντὸς τοῦ αὐλείου χώρου τῆς Ἐκκλησίας νεόδμητον Πνευματικὸν Κέντρον, τοῦ ὁποῖου

ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀγιασμοῦ, προκειμένου νὰ παραδοθῇ στὴν δημοσίαν χρῆσιν. Ὁ Μητροπολίτης ἐξῆρε τὴν ὑποδειγματικὴν καὶ ἐν πνεύματι θυσίας διακονίαν τοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας Ἀρχιμανδρίτου Προκοπίου Μπαλτζίδη.

Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΑΓΙΟΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ

Τὴν Δευτέρα 31 Δεκεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐχοροστάτησεν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἐσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Βασιλείου Παγουρίων. Ἀκολούθως, μετέβη στὴν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ

Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς, ὅπου παρουσίᾳ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως, τῶν Ἱεροσαλτῶν καὶ πιστοῦ Λαοῦ, εὐλόγησε τὴν Πρωτοχρονιάτικη Βασιλόπιτα, εὐχηθεὶς καταλλήλως.

